Top we spreken dezelfde taal

De sociale diensten van Maassluis, Vlaardingen en Schiedam en de sociale werkvoorzieningen Dukdalf, TBV en BGS vormen vanaf 1 juli 2015 Stroomopwaarts. In november 2015 tekende Stroomopwaarts het Taalakkoord met de minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid. Hiermee committeerde deze ‘partner in sociaal ondernemen’ zich aan de verbetering van de taalvaardigheid van haar medewerkers en cliënten.

In 2018 tekende Stroomopwaarts een samenwerkingsovereenkomst met de bibliotheken uit Maassluis, Schiedam en Vlaardingen en Stichting Lezen en Schrijven. Doel van de overeenkomst was 600 cliënten op taal-, reken- en digitale vaardigheden te toetsen en hen op basis van de resultaten een passend traject aan te bieden in een periode van twee jaar. Het project Top we spreken dezelfde taal werd mogelijk dankzij de WEB-gelden van Maassluis, scholingsgelden van Stroomopwaarts en een vliegwielbijdrage van Stichting Lezen en Schrijven.

Doelstelling

In de samenwerkingsovereenkomst werden de volgende doelstellingen geformuleerd:

- Structurele screening op laaggeletterdheid
- Een instroomklas bij de bibliotheken
- Een taalwerktraject bij Stroomopwaarts

- Doorverwijzing naar passend aanbod binnen de gemeente
- Koppels taalmaatjes en statushouders bij de sociale werkvoorziening
- Communicatie met dove en slechthorende medewerkers

Doelgroepen

- Uitkeringsgerechtigden
- Statushouders
- Medewerkers van de sociale werkvoorzieningen
- Doven en slechthorenden

Aanpak

Er is gekozen voor een meersporen-aanpak met een aantal deelprojecten. Deze aanpak is mede ingegeven door de verschillende doelgroepen die van de aanpak zouden moeten profiteren. Het gaat hierbij om het bereiken van zowel de NT1- als de NT2-groep, en ook doven en slechthorenden werden nadrukkelijk als doelgroep benoemd.

Voor de screening van taalvaardigheid is gebruikgemaakt van de Taalmeter. Mensen die een uitkering aanvragen of een re-integratietraject gingen volgen, waren bij het afnemen van de Taalmeter het eerst aan de beurt. Mensen die wel wat hulp konden gebruiken, werden doorverwezen naar een taalklas in de bibliotheek. Hier werd samen met een docent, de consulent van Stroomopwaarts en het Taalhuis een passend traject voor de cursist gekozen. Dit kan een traject met een taalmaatje zijn of een serie taallessen.

Daarnaast startte Stroomopwaarts als één van de eerste werkgevers in het land met een taalmaatjesproject waarin medewerkers deelnemers aan een re-integratietraject met een taalprobleem ondersteunen bij de verbetering van hun taalvaardigheden. Dit project is een win-winsituatie voor beide groepen en draagt bij aan een collegiale werksfeer op de werkvloer. Uniek is dat er ook een taalmaatjesproject van start ging voor de doelgroep doven en slechthorenden. Hiervoor is Stroomopwaarts een samenwerking aangegaan met Gebarentaal.nl en zijn medewerkers opgeleid in het werken met gebarentaal, zodat zij hun dove of slechthorende collega’s op de werkvloer kunnen ondersteunen. Ook hebben dove collega’s les in gebarentaal gekregen, omdat niet iedereen dezelfde gebarentaal kent en gebruikt.

De taalmaatjes bij Stroomopwaarts krijgen speciaal voor deelname aan het project tijd vrij en volgen een opleiding om mensen met een taalprobleem te kunnen helpen. Ook krijgen medewerkers die aan hun eigen basisvaardigheden willen werken de mogelijkheid om zelf een cursus te volgen onder werktijd.

Opbrengsten

- Werknemers leren **effectiever communiceren**, waardoor ze meer zelfvertrouwen ontwikkelen en steviger hun mannetje kunnen staan.
- Deelnemers zijn **meer betrokken** bij de organisatie en waarderen de mogelijkheid om verder te groeien.
- Werknemers kunnen werkinstructies beter begrijpen en werken hierdoor **veiliger en efficiënter**.
- Het maatjesproject is inmiddels **overgenomen door Promen**, dat werd geïnspireerd en dezelfde aanpak heeft ingevoerd voor haar medewerkers.

Succesfactoren

- **Begin daar waar al een voedingsbodem ligt**. Aanvankelijk is geprobeerd in alle drie de gemeenten tegelijk te starten, maar dat werkte niet. Toen is gestart met de gemeente Maassluis, waar al het nodige bewustzijn was gecreëerd en ervaring met taalactiviteiten opgedaan.
- **Eigenaarschap kost tijd**. Wanneer je te snel wilt gaan, haken partijen af of voelen zich niet echt medeverantwoordelijk voor te behalen resultaten.
- **Let op dat screening geen doel op zich wordt**. De screening is altijd het middel om mensen te helpen naar de volgende stap in hun leerproces.
- Wanneer je start met taalprojecten, vraagt dat van de organisatie iemand die het onderwerp ‘taal’ **continu** kan **blijven agenderen, faciliteren en doorontwikkelen** .
- **Pak niet te veel deelprojecten tegelijkertijd op**, want de kans is dan groot dat het niet lukt om de focus op alle projecten te houden. Soms is het nodig keuzes te maken, want als de focus er niet is, zakken activiteiten ook snel weer weg in de veelheid van werkzaamheden.

> 'Ik ben niet bang meer om Nederlands te spreken.' 'Ik begrijp de werkbegeleider beter.' 'Ik lees nu de papieren aan de muur.' 'Ik kan grapjes maken in het Nederlands.'
>
> *– uitspraken van deelnemers aan de taalwerktrajecten*

Toekomst

Voor de periode vanaf 2020 wordt een nieuwe samenwerkingsovereenkomst opgesteld. Deze keer haken de drie betrokken gemeenten Schiedam, Vlaardingen en Maasssluis ook aan. Borging van wat is ontwikkeld en bereikt staat de komende periode centraal. Zo werkt Stroomopwaarts intern aan een plan om te kunnen blijven inzetten op taal.